BESCHIKKING VAN HET HOF (Kamer voor toelating van hogere voorzieningen)

30 januari 2023 *

„Hogere voorziening – Uniemerk – Toelating van hogere voorzieningen – Artikel 170 ter van het Reglement voor de procesvoering van het Hof – Verzoek dat het belang van een vraag voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht aantoont – Toelating van de hogere voorziening”

In zaak C-580/22 P,

betreffende een hogere voorziening krachtens artikel 56 van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, ingesteld op 1 september 2022,

bonnanwalt Vermögens- und Beteiligungsgesellschaft mbH, gevestigd te Bonn (Duitsland), vertegenwoordigd door T. Wendt, Rechtsanwalt,

rekwirante,

andere partijen in de procedure:

Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO),

verweerder in eerste aanleg,

Bayerischer Rundfunk, gevestigd te München (Duitsland),

Hessischer Rundfunk, gevestigd te Frankfurt am Main (Duitsland),

Mitteldeutscher Rundfunk, gevestigd te Leipzig (Duitsland),

Norddeutscher Rundfunk, gevestigd te Hamburg (Duitsland),

Rundfunk Berlin-Brandenburg, gevestigd te Berlijn (Duitsland),

Saarländischer Rundfunk, gevestigd te Saarbrücken (Duitsland),

Südwestrundfunk, gevestigd te Mainz (Duitsland),

Westdeutscher Rundfunk Köln, gevestigd te Keulen (Duitsland),

Radio Bremen, gevestigd te Bremen (Duitsland),

* Procestaal: Duits.

interveniënten in eerste aanleg,

geeft

Het Hof (Kamer voor toelating van hogere voorzieningen)

samengesteld als volgt: L. Bay Larsen, vicepresident van het Hof, M. Safjan (rapporteur) en N. Jääskinen, rechters,

griffier: A. Calot Escobar,

gelet op het voorstel van de rechter-rapporteur, advocaat-generaal Pitruzzella gehoord,

de navolgende

Beschikking

1 Met haar hogere voorziening verzoekt bonnanwalt Vermögens- und Beteiligungsgesellschaft mbH om vernietiging van de beschikking van het Gerecht van de Europese Unie van 16 juni 2022, bonnanwalt/EUIPO – Bayerischer Rundfunk e.a. (tagesschau) (T-83/20, niet gepubliceerd, EU:T:2022:369; hierna: „bestreden beschikking"), waarbij het Gerecht het beroep tot nietigverklaring heeft verworpen dat rekwirante had ingesteld tegen de beslissing van de tweede kamer van beroep van het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO) van 12 december 2019 (zaak R 1487/2019-2) inzake een procedure tot vervallenverklaring van een Uniemerk tussen bonnanwalt Vermögens- und Beteiligungsgesellschaft en de interveniënten in eerste aanleg.

Verzoek om toelating van de hogere voorziening

2 Artikel 58 bis, eerste alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie bepaalt dat een hogere voorziening tegen een uitspraak van het Gerecht over een besluit van een onafhankelijke kamer van beroep van het EUIPO niet wordt behandeld, tenzij het Hof eerst beslist dat het daarvan kennis moet kunnen nemen.

3 Volgens artikel 58 bis, derde alinea, van dit Statuut wordt de hogere voorziening overeenkomstig de bepalingen van het Reglement voor de procesvoering van het Hof geheel of gedeeltelijk toegelaten wanneer daarbij een vraag aan de orde komt die belangrijk is voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht.

4 Krachtens artikel 170 bis, lid 1, van dit Reglement voegt de rekwirant in de gevallen bedoeld in artikel 58 bis, eerste alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie bij zijn verzoekschrift een verzoek om toelating van de hogere voorziening waarin hij uiteenzet welke belangrijke vraag de hogere voorziening doet rijzen voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het recht van de Unie en waarin alle gegevens zijn opgenomen die het Hof nodig heeft om op dit verzoek uitspraak te doen.

5 Overeenkomstig artikel 170 ter, leden 1en 3, van zijn Reglement doet het Hof zo spoedig mogelijk bij met redenen omklede beschikking uitspraak op dat verzoek.

Argumenten van rekwirante

6 Ter ondersteuning van haar verzoek om toelating van de hogere voorziening voert rekwirante aan dat haar hogere voorziening vragen aan de orde stelt die belangrijk zijn voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht.

7 Dit is het geval voor het eerste onderdeel van het eerste middel van de hogere voorziening, waarmee rekwirante het Gerecht primair verwijt in punt 33 en volgende van de bestreden beschikking te hebben geoordeeld dat de rechtspraak van het Hof inzake de onafhankelijkheid van de advocaat ten opzichte van de cliënt, die met name voortvloeit uit het arrest van 24 maart 2022, PJ en PC/EUIPO (C-529/18 P en C-531/18 P, EU:C:2022:218), ook van toepassing is wanneer de cliënt een rechtspersoon is.

8 Subsidiair voert rekwirante met het tweede onderdeel van dit eerste middel aan dat het Gerecht op zijn minst rekening had moeten houden met het feit dat de procedure tot vervallenverklaring als bedoeld in artikel 63, lid 1, van verordening (EU) 2017/1001 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2017 inzake het Uniemerk (PB 2017, L 154, blz. 1), een algemeen belang dient dat samenvalt met dat van elke potentiële vertegenwoordiger, zodat een advocaat die een partij vertegenwoordigt die een vordering tot vervallenverklaring heeft ingesteld ook in zijn eigen belang handelt.

9 Het tweede middel van de hogere voorziening stelt de belangrijke vraag aan de orde of het Gerecht op grond van artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest") verplicht is om, alvorens een beroep of een hogere voorziening niet-ontvankelijk te verklaren, dit aan de betrokken partij te melden, zodat deze zich naar behoren kan laten vertegenwoordigen wanneer dat niet het geval is.

Beoordeling door het Hof

10 Vooraf moet worden opgemerkt dat het aan de rekwirant staat om aan te tonen dat de vragen die hij met zijn hogere voorziening aan de orde stelt belangrijk zijn voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht (beschikking van 10 december 2021, EUIPO/The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2021:1050, punt 20 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

11 Voorts moet blijkens artikel 58 bis, derde alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, gelezen in samenhang met artikel 170 bis, lid 1, en artikel 170 ter, lid 4, tweede volzin, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof het verzoek om toelating van de hogere voorziening alle gegevens bevatten die het Hof nodig heeft om uitspraak te doen over dat verzoek en om, indien deze ten dele wordt toegelaten, vast te stellen op welke middelen of onderdelen van de hogere voorziening de memorie van antwoord betrekking dient te hebben. Aangezien de in artikel 58 bis van dit Statuut vervatte regeling voor de voorafgaande toelating van hogere voorzieningen ertoe strekt de toetsing door het Hof te beperken tot vragen die belangrijk zijn voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht, dient het Hof in het kader van de hogere voorziening immers alleen de middelen te behandelen die dergelijke vragen opwerpen en die door de rekwirant zijn bewezen (beschikkingen van 10 december 2021, EUIPO/The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2021:1050, punt 21, en 16 november 2022, EUIPO/Nowhere, C-337/22 P, EU:C:2022:908, punt 24).

12 Een verzoek om toelating van een hogere voorziening moet dus in ieder geval duidelijk en nauwkeurig aangeven op welke middelen de hogere voorziening is gebaseerd, met dezelfde nauwkeurigheid en duidelijkheid de door elk middel opgeworpen rechtsvraag vermelden, preciseren of die vraag belangrijk is voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht, en specifiek aangeven waarom voornoemde vraag belangrijk is in het licht van het aangevoerde criterium. Wat in het bijzonder de middelen van de hogere voorziening betreft, moet het verzoek om toelating van de hogere voorziening preciseren welke bepaling van Unierecht of welke rechtspraak door het arrest of de beschikking waartegen de hogere voorziening is gericht, zou zijn geschonden, een beknopte uiteenzetting geven van de onjuiste rechtsopvatting waarvan het Gerecht blijk zou hebben gegeven, en aangeven in hoeverre deze onjuiste opvatting van invloed is geweest op de uitkomst van het arrest of de beschikking waartegen de hogere voorziening is gericht. Wanneer de aangevoerde onjuiste rechtsopvatting voortvloeit uit miskenning van de rechtspraak, moet het verzoek om toelating van de hogere voorziening op beknopte maar duidelijke en nauwkeurige wijze uiteenzetten, ten eerste, waarin de gestelde tegenstrijdigheid ligt – door zowel de door de rekwirant bestreden punten van het arrest of de beschikking waartegen de hogere voorziening is gericht, als de punten van de beslissing van het Hof of het Gerecht die zouden zijn miskend, aan te duiden – en, ten tweede, om welke concrete redenen een dergelijke tegenstrijdigheid een vraag opwerpt die belangrijk is voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht (beschikking van 10 december 2021, EUIPO/The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2021:1050, punt 22 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

13 In casu moet in de eerste plaats worden vastgesteld dat het verzoek om toelating van de hogere voorziening duidelijk en nauwkeurig de twee middelen in hogere voorziening aangeeft die zijn ontleend aan een onjuiste toepassing van de rechtspraak van het Hof inzake de toepassing van artikel 19, derde alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie en aan schending van artikel 47 van het Handvest.

14 Wat in de tweede plaats het eerste middel betreft, moet erop worden gewezen dat het verzoek om toelating van de hogere voorziening rechtens genoegzaam uiteenzet waarin de uit miskenning van de rechtspraak voortvloeiende onjuiste opvatting ligt, in hoeverre deze vermeende onjuiste opvatting van invloed is geweest op de uitkomst van de bestreden beschikking en om welke concrete redenen die onjuiste opvatting, gesteld al dat zij wordt bewezen, een vraag opwerpt die belangrijk is voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht. Uit dit verzoek blijkt namelijk dat de gestelde onjuiste opvatting is gelegen in het feit dat de rechtspraak die voortvloeit uit punt 81 van het arrest van 24 maart 2022, PJ en PC/EUIPO (C-529/18 P en C-531/18 P, EU:C:2022:218) – volgens welke in de situatie waarin de cliënt, een natuurlijke persoon, zelf medevennoot en oprichter van het advocatenkantoor is en daardoor daadwerkelijk controle kan uitoefenen op de medewerker, moet worden aangenomen dat de banden tussen de advocaat-medewerker en de vennoot-cliënt van dien aard zijn dat zij de onafhankelijkheid van de advocaat kennelijk aantasten – in punt 33 en volgende van de bestreden beschikking is toegepast op rekwirante, die een rechtspersoon is. Volgens dat verzoek zou het bij het Gerecht ingestelde beroep ontvankelijk zijn geweest indien een dergelijke onjuiste opvatting was vastgesteld.

15 Overeenkomstig de op de indiener van een verzoek om toelating van een hogere voorziening rustende bewijslast, moet de rekwirant aantonen dat zijn hogere voorziening – los van de daarin aangevoerde rechtsvragen – een of meerdere vragen opwerpt die belangrijk zijn voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht, waarbij de draagwijdte van dit criterium de

context van het arrest waartegen de hogere voorziening is gericht, en uiteindelijk ook de context van zijn hogere voorziening, overstijgt (beschikking van 16 november 2022, EUIPO/Nowhere, C-337/22 P, EU:C:2022:908, punt 32 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

16 Dit bewijs houdt als zodanig in dat zowel het bestaan als het belang van dergelijke vragen moet worden aangetoond, door middel van concrete gegevens die eigen zijn aan het betrokken geval, en niet alleen met algemene argumenten (beschikking van 16 november 2022, EUIPO/Nowhere, C-337/22 P, EU:C:2022:908, punt 33 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

17 In casu vermeldt rekwirante de vraag die zij met haar eerste middel aan de orde stelt, die er in wezen in bestaat te bepalen of de rechtspraak die voortvloeit uit punt 81 van het arrest van 24 maart 2022, PJ en PC/EUIPO (C-529/18 P en C-531/18 P, EU:C:2022:218), en die betrekking heeft op de toepassing van artikel 19, derde alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, impliceert dat de onafhankelijkheid van de advocaat ook kennelijk wordt aangetast wanneer de cliënt een rechtspersoon is waarvan de bestuurder de eigenaar is van het advocatenkantoor waarbij de advocaat die deze cliënt vertegenwoordigt, werkzaam is.

18 Voorts benadrukt rekwirante dat de rechtsvraag die zij in haar eerste middel opwerpt, verder reikt dan dit middel, aangezien het antwoord op deze vraag aanwijzingen over de vertegenwoordiging van de cliënt en dus over de ontvankelijkheid van de beroepen zal verschaffen, hetgeen het merkenrecht overstijgt. Hiermee zet rekwirante de concrete redenen uiteen waarom een dergelijke vraag van belang is voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht.

19 Wat in de derde plaats de vraag betreft die in het tweede middel van de hogere voorziening aan de orde is gesteld, moet worden vastgesteld dat in het verzoek om toelating van de hogere voorziening rechtens genoegzaam wordt uiteengezet waarin de gestelde onjuiste opvatting bestaat die voortvloeit uit de niet-inachtneming van de rechtspraak, in hoeverre deze opvatting van invloed is geweest op het resultaat van de bestreden beschikking, en de concrete redenen waarom die opvatting, gesteld al dat deze is bewezen, een belangrijke vraag voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht opwerpt.

20 Uit dit verzoek blijkt namelijk dat de gestelde onjuiste rechtsopvatting er in wezen in bestaat dat het Gerecht haar niet heeft meegedeeld dat zij niet naar behoren was vertegenwoordigd door een advocaat, in de zin van artikel 51, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht en artikel 19, derde en vierde alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, en dat het Gerecht haar niet in staat heeft gesteld zich naar behoren te laten vertegenwoordigen. Voorts licht rekwirante rechtens genoegzaam toe dat de omstandigheid dat het Gerecht haar vóór de niet-ontvankelijkverklaring van haar beroep niet in de gelegenheid heeft gesteld om tijdig van vertegenwoordiger te veranderen, van invloed is geweest op de uitkomst van de bestreden beschikking. Anders had rekwirante immers kunnen vermijden dat haar beroep niet-ontvankelijk zou worden verklaard.

21 Ten slotte vermeldt rekwirante de in haar tweede middel aangevoerde vraag, die er in wezen in bestaat te bepalen of artikel 47 van het Handvest, wanneer een partij volgens het Gerecht niet naar behoren is vertegenwoordigd door een advocaat in de zin van artikel 51, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht en artikel 19, derde en vierde alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, impliceert dat het Gerecht die situatie vóór de vaststelling van een beslissing tot verwerping van het beroep aan die partij moet melden en haar in staat moet stellen zich naar behoren te laten vertegenwoordigen. Verder blijkt uit het

verzoek om toelating van de hogere voorziening dat het belang van de eventuele verplichting voor het Gerecht om een verzoeker in de gelegenheid te stellen van vertegenwoordiger te veranderen alvorens zijn beroep niet-ontvankelijk te verklaren, de enkele bestreden beschikking overstijgt. In dit verband zij opgemerkt dat die vraag geen verband houdt met een specifiek gebied van het Unierecht, maar betrekking heeft op alle soorten geschillen voor het Gerecht waarvoor de vertegenwoordiging door een advocaat in de zin van artikel 19, derde alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie juncto artikel 53, eerste alinea, van dit Statuut vereist is.

22 Gelet op rekwirantes uiteenzetting toont het onderhavige verzoek om toelating van de hogere voorziening rechtens genoegzaam aan dat de hogere voorziening vragen aan de orde stelt die belangrijk zijn voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht.

23 Gelet op een en ander dient de onderhavige hogere voorziening in haar geheel te worden toegelaten.

Kosten

24 Artikel 170 ter, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof bepaalt dat wanneer de hogere voorziening na toetsing aan de criteria in artikel 58 bis, derde alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie geheel of ten dele wordt toegelaten, de behandeling wordt voortgezet overeenkomstig de artikelen 171 tot en met 190 bis van dit Reglement.

25 Volgens artikel 137 van dat Reglement, dat krachtens artikel 184, lid 1, ervan op de procedure in hogere voorziening van toepassing is, wordt ten aanzien van de proceskosten beslist in het arrest of de beschikking waardoor een einde komt aan het geding.

26 Aangezien het verzoek om toelating van de hogere voorziening is toegewezen, dient de beslissing omtrent de kosten te worden aangehouden.

Het Hof (Kamer voor toelating van hogere voorzieningen) beschikt:

1) De hogere voorziening wordt toegelaten.

2) De beslissing omtrent de kosten wordt aangehouden.

ondertekeningen